

Styrelsemedlemmar:

Ulrika Hådén, ordf.

Ulrika Stenbäck Lönnquist, vice ordf.

Bo Ringh, kassör

Raimo Lundberg, sekr.

Övriga:

Kenth Wiklund

Jannice Larsson

Kerstin Sandström

Gunder Hedman

Kaj Gulin

Jan Boholm

Svartviksdagarna invigdes av sågverksindian

Ulla Näsman, ny chef för Kultur&Fritid, invigde Svartviksdagarna 2006. Hon visade sig ha en bakgrund som i mycket är typiskt även för många Svartviksbor. Vi citerar delar av hennes anförande där hon tillät sig vara personlig:

”Min farfarsfar Mattias kom, i slutet av 1800-talet, vandrades från ett litet torpställe i Bjärträ i Ångermanland, för att starta ett nytt liv och söka lyckan i den

mest expansiva regionen i landet på den tiden, vid Sveriges guld-kust dvs här i sundsvallsområdet. Ungefär samtidigt bestämde sig Maria, min farfarsmor, från Mangskog i Värmland, att som så många andra värmlänningar bl.a. många unga kvinnor, att ge sig av norrut och hamnade här. Och de två möttes och blev ett. Och fick många barn, som på den manliga sidan kom att arbeta i sågverksindustrin och så fortsatte det i en generation till. Så jag är fjärde generationens sågverksindian och bidrar numera på mitt sätt till att hjälpa till att hålla minnet levande av denna tid, som lade grunden för vårt välstånd.”

Ulla Näsman har sina rötter i sågverksindustrin

Redaktion:

Raimo Lundberg
060-56 19 72

Kenth Wiklund
060-56 25 74

Foto:

Kenth Wiklund
där ej annat anges

Layout:

Fredrik Näslund

Föreningen ger jobb och plusjobbare

Kultur&Fritid har anställt två plusjobbare i två år och arbetsuppgifterna svarar föreningen för. De ska bl.a. digitalisera bilder. I det jobbet ingår att registrera och arkivlägga negativerna i syrafritt papper och andra moment av arkivering.

Nu har turen kommit till Åströms bilder 20.000 negativ. Föreningen har tidigare tränat på Öhrbergs bilder från Sulfitfabriken.

Föreningen köper nu en egen skanner mm. Det betyder att vi snart kan framställa bilder själva. Tyvärr innebär det att de som väntar på beställda bilder får vänta ett tag till. Utrustningen är ännu inte på plats. Linda och Marlene jobbar under tiden med vårt klipparkiv och annat arbete med våra samlingar.

Linda och Marlene skall även engageras i Skolprojektet och sommartid kommer de att jobba i caféet.

Här bekantar sig Linda och Marlene med några av Åströms bilder. Foto: Raimo Lundberg

---

Rör det på sig?

Förra numret uttryckte vi förhoppningen om positiva besked om en tjänst och pengar till Svartviks industriminnen. Den utredning vi skrev om har varit i Finansutskottet men bordlades till efter valet.

En boll har landstinget nu efter att kommunen ställt frågan om deras medverkan.

Valet gav ett resultat som innebär att vi får vänta med besked.

Elfon tilldelades vårt stipendium

Njurundas välkände profil Elfon Finnström fick i april motta föreningens belöningsstipendium av ordföranden Ulrika Håden för lång kulturgärning inom foto och lokalhistorisk forskning. Elfon är en institution när det gäller att hitta foton och lämna upplysningar om Njurundas historia. I september bjöd han på ett uppskattat program med bilder och berättelser om Essvikslandet.

Elfon berättar om Hadd i Hamn och Budd i Böle för ett fullsatt Kunskapsloft. Foto: Fredrik Näslund

Kommande program

Temakväll om släktforskning

Torsdag 26 oktober har vi en temakväll om släktforskning. **Lennart Lindqvist**, DisMitt och **Lena Lundin**, Medelpads Genealogiska Förening, finns i Kunskapsloftet mellan 18.00 och 21.00. Kl. 19.00 berättar **Gunilla Vikberg** om Bunsta Petter. Ett exempel på hur släktforskningen kan svälla ut - i detta fall en akademisk uppsats, som Gunilla skrivit

Julförsäljning

På Svartvik 18-19 november 11.00–15.00. Hantverksförsäljning och öppet i Svartviks Café.

Vinterns program planeras och kommer att handla om olika tankar och föreställningar som patroner och överhet hade. Sista torsdagen i januari, februari, mars och april 2007.

Svartviksdagarna 2006 i bilder

Clownen Daff-Daff får med sig publiken. Foto: Fredrik Näslund

Vinnarna av kägeltturneringen. Från vänster: Kaj Gulin, Kenneth Dückhow och Lasse Brydevall.

Rosemarie Fiebranz föreläste om Kvinnors arbete i skogsarbetarbygd.

Trial sektionen i Njurunda Motorklubb hade uppvisning under Svartviksdagarna. Här är det Peter Nordin som håller balansen, även uppe i luften.
Foto: Fredrik Näslund

Nivren Folkdansgille visade upp sig under Svartviksdagarna

Underhållning med behållning

Thomas Jerbo i sin egenskap av clownen Daff-Daff har varit ett återkommande inslag på Svartviksdagarna de senaste åren. De som såg Daff-Daff på Svartviksdagarna första gången 2001, skulle säkert känna igen honom. Karaktären Daff-Daff har funnits länge och hänger med. Med tanke på det gensvar han får bland barnen, har vi inga tankar på annat än att Daff-Daff förblir ett stående inslag även i fortsättningen.

Ann och Thomas Jerbos företag Cirkus Elvira spelar teater för barn och ungdom inom ramen för Kultur i skolan. Alla uppsättningar har en pedagogisk tanke och därför är deras motto: "Underhållning med behållning".

Vad tycker du om att uppträda som Daff-Daff på Svartvik varje år? Det är naturligtvis jätteroligt, men lite tuftt efter sommar och ledighet, man är lite ringrostig och måste ta i för att komma loss.

Daff-Daffs uppträdanden under Svartviksdagarna är väldigt populära, och årets balanskostor lockade till många skratt. Foto: Fredrik Näslund

Svartviksdagarna särskilda tack

Lars Gabriellsson uppvaktades på Kägelbanan. Han fick sista exemplaret av Svartvikskoppen. Dess dekor är gjord efter en bild av Kjell-Åke Hermansson och föreställer Svartviks norra såg. (Ni som har koppen, var rädd om den.)

Raimo Lundberg framförde förenings tack till Lars för mångårig föreningsaktivitet och särskilt för insatserna att göra Svartvikskägglan till årets roligaste tävling. Utöver koppen fick Lars boken Sägverksfolket.

Lars Gabriellsson gladdes åt den uppskattning hans engagemang från föreningen visade. Foto: Fredrik Näslund

Kägelspel för alla!

Svartviks kägellag kom på andra plats i Murberg-skäglan i Härnösand. Bästa dam blev Åsa Lindenbaum här tillsammans med Kenth och Raimo.
Foto: Gösta Lindenbaum.

Bästa dam i Svartvikskäglan blev Freja Boholm som även skötte micken med den äran.

Svartviks industriminnen invigde lekplatsen

Svartviksdagarna bjöd på inramningen med saftkalas och Clownen Daff-Daff. Grupper av förskolebarn och andra barngrupper har flitigt utnyttjat lekplatsen. Den har verkligen blivit populär. En mormor berättade att barnbarnen valde lekplatsen före badplatsen i sommar.

Klippte band gjorde Anton Håkansson, 8 år, höll i band och invigningstalade gjorde Birgith Wiklund Molberg och Björn Lyngfelt.

För hundra år sedan

Bildkälla: SundsvallsBanken 1864 – 1964. Minneskrift 1964.

Den kraftiga träindustriexpansionen fortsatte under 1900-talets första decennier. Fortfarande finansierade företagarna investeringar med egna kapitalinsatser. Men nu blir det vanligare med flera ägare och att bankväsendet utvecklas. Sundsvallsbanken beviljade under 1900-talets första år miljonlån till Sundsvalls Cellulosa AB, Holmsunds AB, J. A. Enhörnings Trävaru AB, Wifstavarfs AB. Till Skönviks AB lämnades åren 1906 och 1908 två lån om tillsammans 8,4 miljoner. Bankens omslutning steg från 51,2 miljoner 1900 till 81,7 miljoner 1913. Utdelningen ökade från 10 till 14 %, vilket enligt mångas mening inte var tillräckligt.

Bankerna

För bankerna var massaindustrins genombrott viktig ur den synpunkten att den gav ökad säkerhet. I Styrelseberättel-

sen från Sundsvallsbanken 1906 kan man läsa: ”En fortsatt värdestegring å skogsmark, delvis föranledd af pappersmasseindustriens utveckling och möjligheten att fördelaktigare än förut tillgodogöra mindre timmerdimensioner, har medverkat till högst betydliga prisstegringar å aktier i de stora skogsegande bolagen och gifvit anledning till stora omflyttningar af dylika värden.”

Oroliga tider

Men det var politiskt oroliga tider i både Sverige och världen. Rysk-japanska kriget 1904-05, krisen som ledde till upplösningen av unionen med Norge 1905. Detta påverkade trävarupriserna negativt. Penningmarknaden led av den s.k. vete-krisen i USA 1907. Oron på arbetsmarknaden kulminerade i 1909 års storstrejk.

Nya medlemmar sen förra medlemsbladet

6. Ingvor o Kenneth Dückhow, S-vall	9. Birgit och Peter Eveborn, Kvissleby.
7. Madeleine Skiöld m. fam, Kvissleby	10. Marianne Östling Norén, Sundsvall.
8. NBV Mittsverige, Sundsvall.	11. Barbro och Arne Svensson, Sundsvall